

OÜ Inseneribüroo STEIGER

**Kavandatava Partsi VI kruusakarjääri rajamise ja töötamisega
kaasneva keskkonnamõju hindamise (KMH) programm**

Tallinn 2011

SISUKORD

1. KAVANDATAVA TEGEVUSE EESMÄRK.....	3
2. VÕIMALIK MÕJUALA ULATUS NING KAVANDATAVA TEGEVUSE JA SELLE REAALSETE ALTERNATIIVSETE VÕIMALUSTE LÜHIKIRJELDUS	5
3. KAVANDATAVA TEGEVUSE KESKKONNAMÕJU HINDAMISE SISU	6
4. HINDAMISE METOODIKA	7
5. TEGEVUSKAVA.....	8
6. ANDMED ARENDAJA, OTSUSTAJA, JÄRELEVALVAJA JA EKSPERDI KOHTA	9

LISAD

- 1. PROGRAMMI AVALIKU ARUTELU PROTOKOLL**
- 2. PROGRAMMI AVALIKU ARUTELU REGISTREERIMISE
LEHT**
- 3. KESKKONNAAMETI HIIU-LÄÄNE-SAARE REGIOONI KIRI
TAOTLEJALE 18.08.2011 NR HLS 6-7/11/8888-9
ETTEPANEKUTEGA JA SELLE VASTUS**

KAVANDATAVA TEGEVUSE EESMÄRK

Hiiu Teed OÜ (edaspidi *arendaja*) taotleb maavara kaevandamise luba kaevandamisõiguse saamiseks Hiiu maakonnas Pühalepa vallas Partsi kruusamaardla Partsi VI kruusakarjääris. Taotletava mäeeraldise pindala on 11,40 ha ja selle teenindusmaa pindala on 12,35 ha, mis jääb riigile kuuluvale RMK katastriüksus Kärdda metskond M-43 (katastritunnus 63901:001:2050 - maa sihtotstarve maatulundusmaa). Taotleval alal on arvel:

- ehituskruusa aktiivne tarbevaru (15 plokk) 535 tuh m³;
- ehitusliiva aktiivne tarbevaru (16 plokk) 67 tuh m³ ja
- ehituskruusa aktiivne tarbevaru (17 plokk) 6 tuh m³.

Arendaja tegevusalade hulgas on majandustegevuse registri andmetel ehitamine (registreeringu number: EH10909361-0001) ja maavara kaevandamine (registreeringu number: KKA000059). Taotletav karjäär on arendajale vajalik kohaliku piirkonna teedeehitusobjektide ehitusmaterjalidega varustamiseks.

Partsi kruusamaardla on maakonna üks olulisemaid maardlaid, kus on ka varem kaevandatud. Taotletavast alast ida suunda jäävad Partsi II ja Partsi IV mäeeraldised ning Partsi 3 maa-ainese karjäär. Partsi II mäeeraldise (katastritunnus 63901:001:2290) kaevandamise luba HIIM-017 kehtib kuni 23.04.2014. a ning maavaravarude koondbilansi andmetel on 05.05.2009. a seisuga arvel:

- ehituskruusa jääkvaru 155,6 tuh m³;
- ehitusliiva jääkvaru 81 tuh m³ ja
- täitepinnase jääkvaru 43 tuh m³.

Partsi IV mäeeraldise (katastritunnus 63901:001:0776) kaevandamise luba L.MK/320373 kehtib kuni 01.05.2026. a. Partsi IV mäeeraldisel viidi läbi keskkonnamõjude hindamine, mis kiideti heaks Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regiooni 02.03.2011. a kirjaga nr HLS 6-7/11/33458-16. Maavaravarude koondbilansi andmetel Partsi IV mäeeraldisel 02.05.2011. a seisuga arvel:

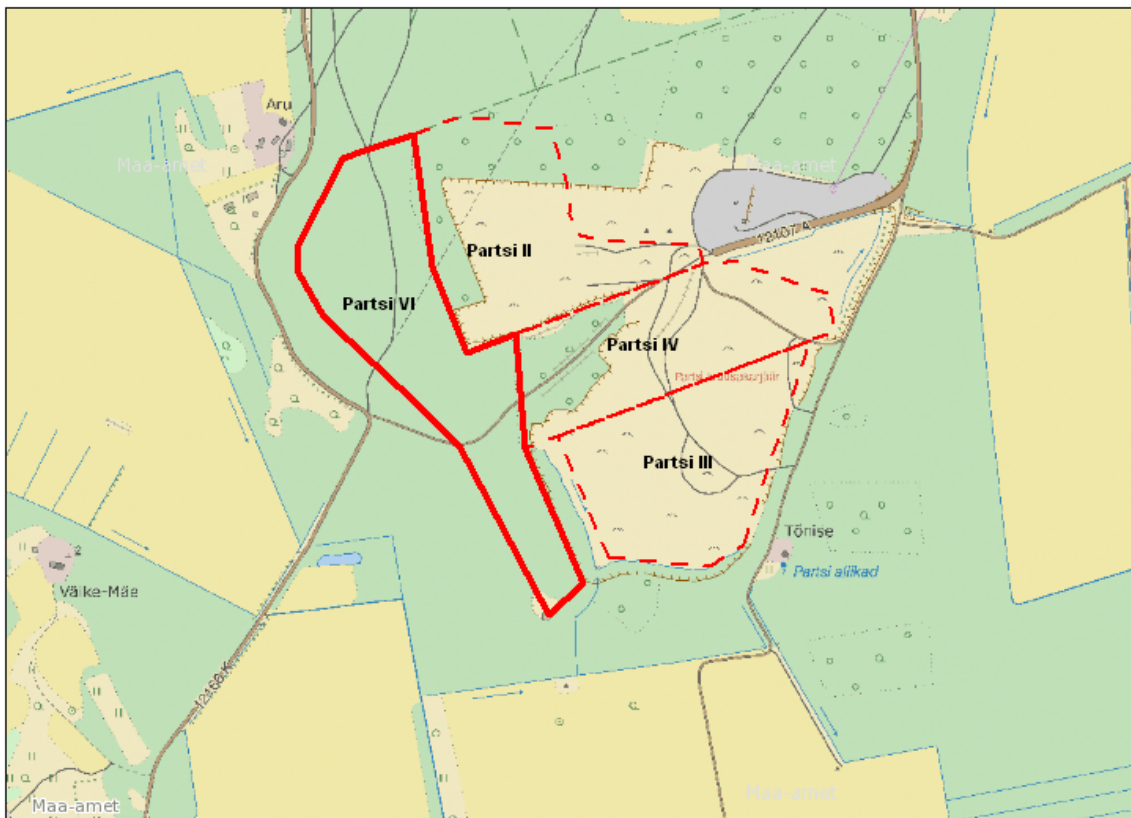
- ehituskruusa aktiivne jääkvaru 310 tuh m³;
- ehitusliiva aktiivne jääkvaru 33 tuh m³ ja
- täiteliiva aktiivne jääkvaru 58 tuh m³.

Partsi 3 maa-ainese karjääri (katastritunnus 63901:001:2290) kaevandamise luba HIIM-019 kehtib kuni 11.05.2014. a, kuid arendaja andmetel on maa-ainese varu ammendumas ning ala hakatakse lähitulevikus korrastama.

KMH eesmärk on:

- Teha kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise tulemuste alusel ettepanek kavandatavaks tegevuseks sobivaima lahendusvariandi valikuks, millega on võimalik vältida või minimeerida keskkonnaseisundi halvenemist ning edendada säästvat arengut.
- Anda tegevusloa andjale teavet kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega kaasneva keskkonnamõju kohta ning negatiivse keskkonnamõju vältimise või minimeerimise võimaluste kohta.
- Võimaldada keskkonnamõju hindamise tulemusi arvestada tegevusloa andmise menetluses.

Keskkonnamõju hindamise algatas Hiiu-Lääne-Saare regiooni Keskkonnaamet (edaspidi *otsustaja*) oma kirjaga nr HLS 6-7/33458-3 arendaja esitatud maavara kaevandamise loa taotluse alusel. Keskkonnamõju hindamine algatati vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõike 1 punktile 28, mille kohaselt pealmaakaevandamine kokku suuremal kui 25 hektari suurusel alal on olulise keskkonnamõjuga tegevus, ning § 6 lõike 1 punktile 35, mille kohaselt keskkonnamõju hindamine tuleb algatada ka juhul, kui tegevus muutmise tulemusel tervikuna vastab eelnimetatule. Partsi maardlas on varem keskkonnamõju hinnatud Partsi IV mäeeraldisel. Partsi VI mäeeraldisel teenindusala jääb rohevõrgustiku alale, kuid ei jää Natura 2000 võrgustiku ega looduskaitsealale.

Joonis 1.1 Taotletava Partsi VI ja olemasolevate Partsi II ja Partsi IV mäeeraldiste ning Partsi III maa-ainese karjääri asendiplaan

1. VÕIMALIK MÕJUALA ULATUS NING KAVANDATAVA TEGEVUSE JA SELLE REAALSETE ALTERNATIIVSETE VÕIMALUSTE LÜHIKIRJELDUS

Täiendavat veetaseme alandamist taotletava loa alusel ei kavandata, seega ei ole põhjust eeldada, et olemasolev veerežiimi veel oluliselt muutuda võiks. Tehnoloogiliste protsesside füüsikalised mõjud (müra, tolm) jäävad vastavalt töötavate analoogsete karjääride põhjal 0,3 - 0,5 km raadiusesse. Seega määrab viimane ka kavandatava tegevuse maksimaalse võimaliku mõjuala ulatuse. Mõjualasse jääb Aru talu kinnistu (katastritunnus 63901:001:0146), mis asub mäeeraldisest ~100 m kaugusel. Tekkiva mõju suurus ja ulatus tuleb määrata müra ja tolmu mudelite abil.

Mäeeraldisel kavandatavad põhilised mäetööd ajalises ja ruumilises järjekorras on järgmised:

- kattekihtide eemaldamine ja ladustamine;
- kaevise laadimine ja/või vedu purustus-sorteerimissõlme ehk tehnoloogiline transport;
- kaevise purustamine ja sõelumine;
- killustiku vedu lattu ja ladustamine;
- laadimine kallurautodele (tarbijale) ja killustiku transport;
- kaevandatud ala korrastamine.

Reaalseid alternatiivseid tegevusi käesoleval hetkel teada ei ole. Kui hindamise käigus peaks midagi uut ilmema, siis on kavas seda KMH aruandes käsitleda. Kavandatavat tegevust võrreldakse ka mitte tegevusega ehk 0-alternatiiviga (olukorraga, kui kaevandamist Partsi VI kruusakarjääris ei toimu). Keskkonnamõju hindamisel saab anda soovitusel sobivaima lahendusvariandi valikuks, millega on võimalik vältida või minimeerida keskkonnaseisundi kahjustumist ning edendada säästvat arengut.

Taotletavast mäeeraldisest vahetult ida suunas asub Partsi II kruusakarjäär, Partsi III ja Partsi IV kruusakarjäär. Taotletaval tegevusel võib tekkida koosmõju eelnimetatud karjääridega. Võimalikku koosmõju tekkimise võimalust ja suurust hindamisel käsitletakse.

2. KAVANDATAVA TEGEVUSE KESKKONNAMÕJU HINDAMISE SISU

Aruande koostamisel lähtutakse käesolevast programmist. Juhul kui aruande koostamisel ilmnevad täiendavad olulised mõjurid käsitletakse ka neid. Alljärgnevalt on toodud punktid, mida KMH aruandes käsitletakse.

- 3.1. Arendaja, otsustaja, eksperdi ja asjast huvitatud isikute ning organisatsioonide andmed. Informatsioon KMH põhidokumentide ning infoallikate ja keskkonnamõju hindamise algatamise, läbiviimise ja avalikustamise kohta
- 3.2. Kavandatava tegevuse eesmärk ja vajadus. Tegevuse vastavus keskkonnakaitsealastele õigusaktidele, planeeringutele ja arengukavadele.
- 3.3. Keskkonna kirjeldus rajatava karjääri ümbruses ning keskkonnaseisund.
 - Karjääri asukoht, maakasutus ja omand, asustus, infrastruktuur ja neist tulenevad võimalikud piirangud;
 - geoloogilised ja hüdrogeoloogilised tingimused, maastik ja kliima;
 - olemasolu korral kaitstavad loodusobjektid mäeeraldisel ja selle ümbruses, Natura 2000 võrgustiku alad ja rohevõrgustik;
 - taimestik ja loomastik;
 - võimalikud pinnasereostused karjääri ümbruses;
 - muud piirangud.
- 3.4. Kavandatav tegevus ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste kirjeldus (olemasolu korral). Alternatiivide võrdlemine ja paremusjärjestus. KMH aruandes kirjeldatakse kaevandamisprotsessi ning olemasolu korral pakutakse välja kaevandamisprotsesside alternatiivseid tegevusi.
 - Mäetööde alustamine ja arengukava. Pakutakse välja sobivaim koht karjääri avamiseks ja kaevandamise liikumise suund mäetööde arendamisel;
 - Kasutatavad tehnoloogiad. Ettevalmistustööd, milleks on kattekihtide koorimine, kaevise väljaveotee rajamine, kasutatavale tehnikale hooldusplatsi loomine, väljavedu;
 - Võimalikud alternatiivid tehnoloogilistes protsessides. Kirjeldatakse reaalseid alternatiivseid tehnoloogilisi protsesse (kui need on olemas);
 - Korrastamistööd. Vastavalt kaevandamise loa taotlusele kirjeldatakse kavandatavat korrastamise suunda, vajadusel pakutakse välja alternatiivne lahendus;
- 3.5. Kruusa kaevandamisest ja sellega kaasnevate tegevuste (s.h alternatiivsete) võimalike keskkonnamõjude hindamine (mõjuallikad, mõjutatavad keskkonnaelemendid). Hinnatakse tootmisest tulenevate keskkonnamõjude ulatust ja võrreldakse neid alternatiividega, mille käigus pakutakse välja sobivaim variant.
 - kaevandamise mõju pinna- ja põhjavee tasemele, seal hulgas allikatele, nende vee kvaliteedile ning mõju eesvooludele;
 - tootmisprotsessidest, transpordist jms põhjustatud müra ja tolmu emissioon, selle vastavus normidele;
 - võimalikud keskkonnaavariid;
 - võimalikud jäätmed seoses kruusa kaevandamisega;

- mõju maastikule kaevandamise ajal ja selle järgselt, mõju infrastruktuurile;
 - ressursside otstarbekas kasutamine;
 - mõju taimestikule ja loomastikule, kaitstavatele loodusobjektidele ja rohevõrgustikule (sh Natura 2000 võrgustiku aladele);
 - mõju elanikkonnale;
 - mitme karjääri töötamisel tekkiv koosmõju;
 - maavara otstarbekas kasutamine;
 - negatiivsete mõjude leevendamise võimalused, meetmete efektiivsus;
- Võetakse kokku kavandatava tegevusega kaasnev eeldatav keskkonnamõju, antakse ülevaade selle olulisusest ning tehakse ettepanekud negatiivse mõju vältimiseks või leevendamiseks.

3.6. Keskkonnaseisundi jälgimise vajadus ja suunad. Antakse hinnang, kas on vaja teha keskkonnaseiret (pinna- ja põhjavesi, müra, tolm). Vajadusel pakutakse välja seirekava.

3.7. Ülevaade keskkonnamõjude hindamise protsessist ja avalikustamisest.

3.8. Kokkuvõte ja koondhinnang, soovitud edasiseks tegevuseks.

Vajadusel tehakse lisauuringud, mille tulemused lisatakse aruandele. Samuti lisatakse aruandesse kõik vajalikud skeemid ja joonised.

3. HINDAMISE METOODIKA

Üksikute mõjutegurite omadused (kvaliteet) ja suurused (kvantiteet) on üldjuhul erinevad. Nende hindamiseks kasutatakse „negatiivne – (-)”, „mõju puudub – (0)” ja „positiivne – (+)” süsteemi. Kus mõju suurus on prognoositav olemasolevate analoogide põhjal, seal võrreldakse prognoositavat ja normatiividega lubatavaid arvsuursi. Summaarne tegurite võrdlus alternatiivide vahel tehakse üksiktegurite mõjuhinnete alusel /Keskkonnaministeerium, Keskkonnainvesteeringute keskus, Keskkonna mõju hindamise käsiraamat, Tallinn 2002/.

Tabel 4.1 Mõjude kaalud valdkonniti

Mõjuvaldkond e Kriteerium	Kaal	
Soovitud eesmärgi saavutamise määr	+1 -1	saavutatakse ei saavutata või saavutatakse osaliselt
Keskkonnamõju	+1 0 -1 -2	võib kaasneda positiivne mõju mõju puudub kaasneb vähene negatiivne mõju kaasneb oluline negatiivne mõju
Loodusressursside kasutamise otstarbekus	+1 -1	ressursside kasutamine on rahuldav (täielik) ressursside kasutamine on mitterahuldav
Mõju tööhõivele ja piirkonna sotsiaalsele arengule	0 +1	ei kaasne positiivset mõju kaasneb positiivne mõju

4. TEGEVUSKAVA

Tabel 5.1 KMH raames kavandatavad tegevused ja nende ajakava

Nr	Tegevus	Täitja	Tähtaeg
1	2	3	4
1.	KKM teavitas keskkonnamõju hindamise (KMH) algatamisest	Otsustaja	18. nädal
2.	KMH programmi ettevalmistamine ja esitamine otsustajale	Ekspert Arendaja	30. nädal
3.	KMH programmi avaliku arutelu väljakuulutamise	Otsustaja	32. nädal
4.	Programmiga tutvumine Pühalepa Vallavalitsustes ja Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regioonis	Osapooled	33 - 34. nädal
5.	KMH programmi avalik arutelu (koht ja aeg kuulutuses)	Ekspert Arendaja	36. nädal
6.	Avalikustamise käigus tehtud täiendustepanekute põhjal programmi parandamine ja täiendamine (vajadusel). KMH programmi esitamine KMH järeelvalve teostajale heakskiitmiseks	Ekspert	37. nädal
7.	KMH programmi heakskiitmine KMH järeelvalve teostaja poolt	Otsustaja	41. nädal
8.	Keskkonnamõju hindamine, aruande koostamine.	Ekspert	36 - 42. nädal
9.	Aruande esitamine otsustajale	Arendaja	43. nädal
10.	KMH aruande valmimise ja selle avaliku arutelu väljakuulutamise.	Otsustaja	44. nädal
11.	Aruandega tutvumine Pühalepa Vallavalitsustes ja Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regioonis	Otsustaja	44 - 47. nädal
12.	KMH aruande avalik arutelu	Ekspert Arendaja	47. nädal
13.	KMH aruande avalikul arutelul tehtud ettepanekute põhjal aruande täiendamine ja parandamine (vajadusel)	Ekspert	48. nädal
14.	Aruande esitamine heakskiitmiseks.	Arendaja	48. nädal 2011
15.	Aruande heakskiitmine	Otsustaja	1. nädal 2012

*Ajakava on prognoos ja võib muutuda vastavalt protsessiosaliste toimimiskiirusele

5. ANDMED ARENDAJA, OTSUSTAJA, JÄRELEVALVAJA JA EKSPERDI KOHTA

Arendaja:

Hiiu Teed OÜ
Allika 40
92412 Hiiu maakond
Registrikood 10909361

Otsustaja/Järelevalvaja:

Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regioon
Kõrgessaare mnt 18, Kärdla
92412 Hiiu maakond

Ekspert:

OÜ Inseneribüroo STEIGER
Männiku tee 104
11216 Tallinn
Registrikood 11206437
Kontakt:
Martin Kaljuste
Keskkonnaosakonna ekspert
Tel: 6 681 013
E-post: martin@steiger.ee

Ekspertühm:

- Arvi Toomik, ekspert (litsents KMH 0023), tehnikakandidaat;
- Martin Kaljuste, tehnikateaduste bakalaureus;
- Aadu Niidas, loodusteaduste bakalaureus;
- Eike Simmer, loodusteaduste bakalaureus;
- Taavi Loogna, assistent.

Raigo Sahtel
Juhatuse liige
Hiiu Teed OÜ

Arvi Toomik
Ekspertühma juht
OÜ Inseneribüroo STEIGER